

Πανελλήνιες Εξετάσεις Επαγγελματικών Λυκείων

Εξεταζόμενο Μάθημα: **Νέα Ελληνικά**

Ημερομηνία: **15 Ιουνίου 2021**

Ενδεικτικές Απαντήσεις Θεμάτων

1^Η ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ

Α1.

α) Με αφορμή την παραίτηση διάσημης τενίστριας από την επιτυχημένη σταδιοδρομία, με τον κίνδυνο επιβολής κυρώσεων λόγω επαγγελματοποίησης του αθλητισμού, ο συντάκτης θίγει το ζήτημα των επιπτώσεων στην ψυχική υγεία των αθλητών. Συγκεκριμένα, η πίεση που τους ασκείται από τους αθλητικούς και διαφημιστικούς παράγοντες με επιδίωξη της νίκης και της προβολής με κάθε μέσο, χωρίς να λαμβάνονται υπόψιν οι προσωπικές ανάγκες των αθλητών, έχει αντίκτυπο στην ψυχική τους υγεία.

β) Στις δύο τελευταίες παραγράφους του κειμένου ο αρθρογράφος καταφεύγει στην επίκληση στο συναίσθημα για να μας πείσει σχετικά με τα αποτελέσματα της επαγγελματοποίησης του αθλητισμού στην προσωπικότητα του αθλητή, διεγείροντας στον αναγνώστη συναισθήματα αγανάκτησης και οργής για την αντιμετώπιση του αθλητή ως μέσου με μοναδικό σκοπό την επιδίωξη του κέρδους. Για να επιτύχει τον στόχο του αξιοποιεί τα εξής μέσα / γλωσσικές επιλογές:

- ρητορικά ερωτήματα: «Τελικά, μήπως η επιτυχία ... αυτοματοποίηση;», τα οποία λειτουργούν ως ισχυρό επικοινωνιακό μέσο, προσελκύουν την προσοχή του αναγνώστη και τον προβληματίζουν σχετικά την εμπορευματοποίηση και τον ακραίο επαγγελματισμό που επικρατεί στον χώρο του αθλητισμού, με συνέπεια ο αθλητής να λειτουργεί με αποκλειστικό γνώμονα το κέρδος. Έτσι, προσδίδεται στον λόγο ζωντάνια και παραστατικότητα και προκαλείται η συναισθηματική φόρτιση του δέκτη.
- μεταφορά: «σκοτεινές πλευρές του πρωταθλητισμού», με την οποία ο συντάκτης θέλει να καταδείξει τα εκφυλιστικά φαινόμενα στον χώρο του αθλητισμού, απόρροια της σύνδεσής του με κάθε είδους συμφέροντα που τον μετατρέπουν σε εμπόρευμα και στην πλήρη επαγγελματοποίησή του.
- υπερβολή: «ρομποτοποίηση», με την οποία ο συντάκτης αποδίδει στον αθλητή ιδιότητες που ξεπερνούν τα φυσικά όρια, επιδιώκοντας να καταδείξει τις θυσίες που χρειάζεται να καταβάλλει για την επίτευξη της νίκης και κατά συνέπεια την εκπλήρωση των εκάστοτε συμφερόντων.
- ειρωνεία: «Μήπως η λάμψη απαιτεί τη «ρομποτοποίηση» κάθε νέου αθλητή –γιατί για νέους ανθρώπους μιλάμε– χωρίς συναισθήματα, αλλά με στρατιωτική πειθαρχία και αυτοματοποίηση;», με την οποία απαξιώνει την επικρατούσα κατάσταση στον χώρο του αθλητισμού, που καταπνίγει τις ανάγκες και την προσωπικότητα του εκάστοτε αθλητή με μοναδικό σκοπό τη νίκη με κάθε μέσο.
- συναισθηματικά φορτισμένες λέξεις: «επιτυχία», «απάνθρωπη», με τις οποίες εντείνεται και πολλαπλασιάζεται η αίσθηση ότι στον βωμό της νίκης και της δημοσιότητας ο αθλητής θέτει σε κίνδυνο και θυσιάζει την ψυχική του υγεία.

ΜΕΘΟΔΙΚΟ

2^Η ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ

A2.

α) «**ειδικούς**»: **ειρωνεία**, γιατί απαξιώνει την αυθεντία των μέσων ενημέρωσης και των social media

«**προϊόν**»: **μεταφορά και ειρωνεία**, γιατί υποβαθμίζει την προσωπικότητα και τις ανάγκες του αθλητή αντιμετωπίζοντάς τον ως μέσο για την επιδίωξη της νίκης.

β) «Παρ' όλα αυτά, **αποχώρησε/αποσύρθηκε/έφυγε** από το Ρολάν Γκαρός επικαλούμενη κατάθλιψη».

«Οι ιθύνοντες [...] απείλησαν [...] με αυστηρές **κυρώσεις/ποινές** [...]».

«[...] έχει ελάχιστο **προσωπικό/ατομικό/ελεύθερο** χρόνο».

3^Η ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ

A3.

Αθλητισμός ... αγώνας δρόμου μετ' εμποδίων

Πρόλογος

Τα τελευταία χρόνια όλο και περισσότεροι νέοι κάθε ηλικίας καταφεύγουν στην ενασχόλησή τους με τον αθλητισμό όχι μόνο στο πλαίσιο της εποικοδομητικής αξιοποίησης του ελεύθερου χρόνου τους αλλά προσβλέποντας στην επαγγελματική τους κατάρτιση, στην αναγνώριση, τη δημοφιλία, ερμηνεύοντας έτσι τον χώρο του αθλητισμού σαν μια προσοδοφόρα επιχείρηση. Την πεποίθηση αυτή ασφαλώς πυροδοτούν οι αστέρες του αθλητισμού, ένας Λεμπρόν, ένας Μέσι, μία Οσάκα.

Α' ζητούμενο:

- κοπιώδης προσπάθεια για βελτίωση στο χώρο του αθλητισμού, προκειμένου μελλοντικά να «σπάσει» το ρεκόρ, ατομικό / παγκόσμιο.
- σκληρή, πολύωρη προπόνηση η οποία οδηγεί σταδιακά στην εξάντληση.
- παρεμπόδιση από άλλες κοινωνικές υποχρεώσεις, απομάκρυνση από οικογένεια/φίλους.
- πίεση από τους αθλητικούς και μιντιακούς παράγοντες οι οποίοι επικαλούμενοι την επιτυχία του/της θα απαιτήσουν να «συμμορφωθεί» με τις εκάστοτε επιταγές.

β' ζητούμενο:

Αναμφισβήτητα το ταλέντο αποτελεί τη βασική συνθήκη επιτυχίας, δεν αρκεί όμως για να υπερκεράσει ο αθλητής τα εμπόδια και να πετύχει τους στόχους του.

- πειθαρχία: να έχει εκπαιδευτεί στο αγωνιστικό πνεύμα, την αυτοπειθαρχία και την εγκράτεια, στοιχείο απαραίτητο στις σημερινές συνθήκες του άγχους και της καταπίεσης που επικρατούν στον χώρο του αθλητισμού.
- Έμφαση της προσοχής: προσήλωση τόσο στους μακροπρόθεσμους στόχους όσο και στις πτυχές των μεμονωμένων αγώνων και δραστηριοτήτων.
- Αυτοπεποίθηση: εμπιστοσύνη στις δυνατότητές του και την ικανότητά του να επιτύχει στόχους.
- Αυτογνωσία: ενεργοποίηση των δυνατοτήτων του για αυτοβελτίωση, εφόσον η τελευταία προϋποθέτει τον αυτοέλεγχο και την αναγνώριση των προσωπικών αδυναμιών.
- Συναισθηματική ισορροπία: επιτρέπει στον αθλητή τη διαμόρφωση μιας αρμονικής σχέσης με τον εαυτό του, κατανοώντας τις επιθυμίες και τις ανάγκες του, χωρίς να τις θυσιάζει στο βωμό του κέρδους.
- Υπολογισμός της ενδεχόμενης αρνητικής επίδρασης της συμπεριφοράς τους στο φιλαθλο κοινό: οφείλει να αποτελεί με τη στάση του πρότυπα αθλητικού ήθους και ευγενούς άμιλλας

ΜΕΘΟΔΙΚΟ

και να απέχει από ενέργειες που προσβάλλουν ή προκαλούν μια μερίδα οπαδών ή ενισχύουν τον φανατισμό.

Επίλογος

Κάθε αθλητική δραστηριότητα συμβάλλει αναμφίβολα στην οικοδόμηση σώματος, πνεύματος, ψυχισμού. Άλλωστε δεν είναι καθόλου τυχαία η ρήση "νους υγιής εν σώματι υγιεί". Αυτό που μένει, όμως, να σκεφτούμε είναι αν αξίζει πραγματικά να επιδοθούμε κυριολεκτικά σε έναν αγώνα ο οποίος δεν ταιριάζει σε όλους και αφαιμάσσει ψυχικά. Μπορούμε όλοι να ανταποκριθούμε στις απαιτήσεις του επαγγελματικού αθλητισμού; Ή απλώς να αρκεστούμε σε μια πιο ερασιτεχνική ενασχόληση; Η επιλογή δική σας!

B. Λογοτεχνικό Κείμενο

1^η ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ

B1. Ο ήρωας στο ποίημα, αθλητής σε κούρσα ταχύτητας, στέκεται στη γραμμή της εκκίνησης για έναν ακόμη αγώνα, για να ξεπεράσει τα εμπόδια που του κόστισαν τη νίκη τις προηγούμενες φορές. Προσπαθώντας να κάνει την υπέρβαση, υπό το αυστηρό βλέμμα των θεατών, ξεκινά με ένταση και τερματίζει. Ο αγώνας όμως δεν είχε καν ξεκινήσει και ο ήρωας μένει μόνος και απογοητευμένος στη γραμμή του τερματισμού δεχόμενος τις αποδοκimasίες του κοινού.

2^η ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ

B2.

α. Ο ήρωας μοιράζεται με τους αναγνώστες προσωπικές σκέψεις και βιώματα υιοθετώντας εξομολογητικό τόνο. Ειδικότερα, με τη χρήση του α' ρηματικού προσώπου (θέλω πολύ να νικήσω) εκφράζει την προσδοκία του για νίκη στον αγώνα. Ταυτόχρονα αξιοποιεί μια μεταφορά (σταματάει η καρδιά μου) εκφράζοντας και επιτονίζοντας το συναίσθημα της αγωνίας. Τέλος, μέσα από την επιλογή συγκεκριμένων λέξεων και φράσεων, όπως «χαχανα» και «αποδοκimasίες» αισθητοποιεί την απογοήτευση από τον πρόωρο τερματισμό στον αγώνα ταχύτητας.

β. Στη δεύτερη στροφή του ποιήματος εντοπίζεται μια περιγραφή «Οι κερκίδες πυκνοκατοικημένες χρώματα που επευφημούν άπληστοι θεατές κι αυστηροί κυρίως με τους ηττημένους.» σκιαγραφώντας την οπτική και ακουστική εικόνα του κατάμεστου γηπέδου, με τους θεατές να προσδοκούν τον τερματισμό των αθλητών και ταυτόχρονα να επικρίνουν όσους καθυστερούν να τερματίσουν. Μέσα από αυτή την περιγραφή αναδεικνύεται η συναισθηματική κατάσταση του ήρωα, ο οποίος φαίνεται να αγωνιά για την προσωπική του επιτυχία, να βιώνει το άγχος της ενδεχόμενης αποτυχίας, τη ματαιώση των προσδοκιών.

Άλλη μια περιγραφή εντοπίζεται στους στίχους «Έτοιμος για να κόψω πρώτος το νήμα να ξεχρεώσω τη ζωή μου.», με την οποία προβάλλεται η επιθυμία του αθλητή για τη νίκη, μια νίκη που αποτελεί το έπαθλο για τις θυσίες του. Συναισθήματα όπως λαχτάρα, αγωνία είναι ευδιάκριτα.

3^η ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ

B3.

Στο απόσπασμα του ποιήματος ο ήρωας φαίνεται να υπερπηδά τα εμπόδια που τον καθήλωναν στην αποτυχία (ή στασιμότητα) στο παρελθόν. Εγκλωβισμένος σε συναισθηματικά εμπόδια και δικαιολογίες, οι οποίες κινητοποιούνται από το φόβο της αποτυχίας, αποποιείται την ευθύνη που του αναλογεί για την αδράνειά του αποδίδοντάς την σε εξωγενείς παράγοντες που τον εμπόδιζαν να δράσει. Στη συνέχεια, όμως, φαίνεται να ανακτά την εσωτερική του δύναμη, βρίσκει

ΜΕΘΟΔΙΚΟ

τον εαυτό του έτοιμο, αποδεδειγμένο από ανασταλτικούς παράγοντες, να δράσει, έτοιμο να βιώσει έναν τρόπο ζωής που ανταποκρίνεται στις βαθύτερες ανάγκες και επιθυμίες του.

Προσωπικά πιστεύω ότι η στάση του ποιητικού υποκειμένου μπορεί να εμπνεύσει τους αναγνώστες της γενιάς μου, οι οποίοι οφείλουν να αποδεδειγτούν από τους περιορισμούς που οφείλονται σε εσωτερικούς παράγοντες, όπως οι προσωπικές αδυναμίες και τα ελαττώματα σε ψυχολογικό και ηθικό επίπεδο. Έτσι, θα καταφέρουν να απελευθερωθούν από άγχη, φοβίες και επιθυμίες που εμποδίζουν τη νηφάλια αντιμετώπιση των πραγμάτων και τους καθιστούν παθητικούς δέκτες της ίδιας της ζωής. Η αποδέσμευσή τους από τα πάθη, τα συμπλέγματα και τα κατώτερα ένστικτα θα τους οδηγήσει στον εξευγενισμό του εσωτερικού τους κόσμου, τη συνειδητοποίηση των προσωπικών τους δυνατοτήτων, τη χειραφέτησή τους από όποιους περιορισμούς και εμπόδια και την ανάληψη της προσωπικής ευθύνης για τη διαμόρφωση μιας αυτόνομης στάσης ζωής.

Επιμέλεια: Ελένη Παπαποστόλου, Προκόπης Μυγδάλης, Παναγιώτα Τσελεμάρκου

Ευχόμαστε καλά αποτελέσματα!

Για την εύστοχη Συμπλήρωση του Μηχανογραφικού Δελτίου συμβουλευτείτε τον Οδηγό Σπουδών από τις εκδόσεις μας: «**ΣΠΟΥΔΕΣ & ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΑ**».

Όλες οι απαραίτητες πληροφορίες για τις Σχολές, τις Σπουδές και τα Επαγγέλματα με βάση τις πρόσφατες αλλαγές στα Τμήματα και τις Σχολές της Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης!

Περισσότερες πληροφορίες στην ιστοσελίδα του ΜΕΘΟΔΙΚΟΥ: www.methodiko.net